

ELBIR
Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

Biztonságos internet KIHÍVÁS?!

Örök dilemma: felgyorsult világunkban tudunk-e egymásra elegendő időt szánni, lelassulni és beszélgetni fontosnak vélt dolgokról?! Szülőként az online térben barangoláshoz is példát kell mutatnunk a gyerekeinknek. Ennek egyik nélkülözhetetlen alappillére a kommunikáció, amihez most a Biztonságos Internet Napja (2021. február 9.) alkalmából adunk egy kis játékos segítséget.

Egy kihívásra invitáljuk Önöket, szülőket, és azokat a felnőtteket, akik fiatalokkal foglalkoznak. Február minden napjára van egy kérdés/téma, amivel kapcsolatban azt kérjük, üljenek le a gyere(ke)kkel, és ha csak néhány percben is, de beszéljék át velük. Hallgassák meg őket, figyeljék meg a témával kapcsolatos gondolataikat, véleményüket. Töltsenek együtt időt az online térben is, és hagyják, hogy beengedjék önöket abba a virtuális világba, amiben ők gyakorta sokkal otthonosabban mozognak. A tanulási folyamat oda-vissza működhet, a kérdések pedig olyan témákat is érintenek, melyeket ismerve nagyobb eséllyel elkerülhető egy veszélyes helyzet.

Segítség a kérdések feldolgozásához:

Közösségi oldalak biztonsági beállításai: Újonnan létrehozott, vagy már meglévő profilnál fontos áttekinteni az adott közösségi oldal biztonsági beállításait, azon belül is a személyes adatainkra vonatkozó részt. Ki láthatja azokat, megosztásait, bejegyzéseiket, a leglényegesebb: idegenek semmiképp ne férhessenek hozzá. Ellenőrizték rendszeresen a beállításokat! Folyamatosan frissítsék az operációs rendszert, a különféle szoftvereket, legyen az asztali gépre, laptopra, vagy okostelefonra telepítve. Megbízható és naprakész biztonsági szoftvereket használjanak!

PEST MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY

ELBIR
Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

Digitális lábnyom: Azok a jelek, nyomok, amelyek a felhasználó online jelenléte után maradnak, és következtetni lehet tevékenységeire. Ismert még internet lábnyom, kiber- vagy digitális árnyék néven. Fontos tudni: aki bármilyen adatot megoszt magáról, feltölt, keresőket használ vagy jelen van az online térben, az nyomokat hagy maga után és ezekhez akár mások is hozzáférhetnek.

Jelszavak biztonsága: Egy biztonságos jelszó legalább 8-15 karakter hosszú, kis- és nagybetűk, számok és más karakterek kombinációját tartalmazza. Ha lehet, kerüljék a különböző fiókokhoz rendelt azonos jelszavakat! Frissítsenek rendszeresen! A neten nagyon sok lehetőséget, módszer létezik arra, hogyan tehető még erősebbé a jelszavak. Érdemes ezeket, akár együtt megnézni.

Tiktok: Egy kínai videomegosztó közösségi hálózati szolgáltatás. Rövid tánc-, szinkron-, komédia- és tehetségvideók készítésére szolgál.

Digitális detox: Az okos kütyük, a digitális kiegészítők az élet részeivé váltak, ám fontos, hogy fékezzenek, amikor azt tapasztalják, szinte irányítják életüket. Ilyenkor tudatosan iktassanak be olyan időszakokat, amikor kiszakadnak az online térből. Kíváncsiságból ki lehet tölteni okostelefon-használattal kapcsolatos kérdőíveket is.

FOMO: Fear of missing out - a lemaradástól és/vagy kimaradástól való félelem. Átható félelem attól, hogy mások tartalmas élményeket szereznek nélkülünk. A FOMO jelenségről az alábbi linkeken lehet olvasni bővebben:

<https://mindsetpszichologia.hu/fomo-tenyleg-mindenrol-lemaradunk>

<https://fearofmissingout.hu/fomo-es-ami-mogotte-van/mi-a-fomo/fomo-fear-of-missing-out/>

Álhírek/Fake news: Általánosságban az álhírek olyan hamis, félrevezető információkat tartalmazó hírek, amelyeket valódiként tesznek közzé és hirdetnek. Veszélyes, mert akár az emberi nézetek, vélemények, felfogások megváltoztatására, viselkedések befolyásolására is képesek. Emellett jogi következményei is lehetnek az álhírek terjesztésének. Ne hagyják magukat megvezetni, mielőtt továbbadnák, mindig ellenőrizzék egy hír valóságtartalmát!

Online játékok: Az internetes játékok használatára vonatkozó szabályok ismerete alapvető és az is fontos, hogy a gyermek minden esetben a korosztályának megfelelő játékkal játsszon. Erre vonatkozóan az un. PEGI besorolás tájékoztat, amely jelzi, hogy a játék, vagy film milyen korosztálynak készült.

Kép megosztás: Képet feltölteni magunkról a netre veszélyekkel is járhat, így mindig rendkívül körültekintőnek kell lenni! Örök érvényű szabály, ami az internetre felkerül, az ott is marad. Nincs garancia arra, hogy rajtunk kívül más nem fér hozzá a képhez. Azzal is tisztában kell lenni, hogy a másokról készült képeket, videókat csak és kizárólag beleegyezésükkel lehet megosztani.

ELBIR
Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

Cyberbullying: Internetes bántalmazás. Rendkívül érzékeny és szerteágazó téma, sajnos rengeteg módja van az online térben történő bántalmazásnak. Az alábbi honlapokon röviden, érthetően írnak a témáról:

<https://unicef.hu/cyberbullying>

<https://megoldaskozpont.com/cyberbullying-magyarorszagon/>

MÉM: Hétköznapi szóhasználat során a *mém* alatt olyan internetes tartalmat értünk, ami gyorsan, divatszerűen terjed általában közösségi oldalakon, vagy fórumokban. Egy szokatlan pózban lefotózott macska vicces szöveggel társítva, majd egyre több ember által tovább osztva internetes mémmé válhat.

Sexting: Két ember szexuális tartalmú üzeneteket és képüzeneteket küldözget egymásnak, főleg okostelefonon. Veszélyes magukról erotikus tartalmú kép/videó megosztása, vagy üzenetben küldése. Könnyedén visszaélhetnek vele, közzé tehetik a világhálón a beleegyezésünk nélkül, zsarolhatnak vele, ami súlyos lelki, de akár jogi következményekkel is járhat. Fontos, hogy a jelenlegi magyar szabályozások szerint, az, aki 18. életévét be nem töltött gyerekről pornográf felvételt megszerez vagy tart, készít, kínál vagy átad, kereskedik vele, vagy nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tesz, az bűncselekményt követ el!

Troll: Internetes szleng kifejezés: olyasvalaki, aki provokatív, ingerlő üzenetekkel bombáz egy online közösséget, vagy személyes hitbéli meggyőződését erőszakosan sulykolja azért, hogy másokból heves reakciókat váltson ki, vagy ellehetetlenítsen egy eszmecsserét.

Adathalászat: Olyan eljárás, amikor egy internetes csaló oldal egy jól ismert cég hivatalos oldalának láttatja magát és megpróbál bizonyos személyes adatokat, például azonosítót, jelszót, bankkártyaszámot stb. illetéktelenül megszerezni.

Étikus hacker: Azokat a kiemelt tudással rendelkező informatikai szakembereket nevezzük így, akik tudásukat arra használják fel, hogy megbízás alapján biztonsági hibákat tárjanak fel és javítsanak ki, ezáltal elkerülve és megelőzve a „black-hat” hackerek betörési kísérleteit.

Oldalak, ahova a gyerekek, fiatalok baj esetén fordulhatnak:

<https://kek-vonal.hu/>

<https://saferinternet.hu/>

<https://yelon.hu/>

<https://www.mediatudor.hu/>

<https://nmhh.hu/internethotline/>

**Pest Megyei Rendőr-főkapitányság
Bűnmegelőzési Osztály**

PEST MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY